

SOCIALIZAREA ȘI SECURITATEA PSIHOLOGICĂ ÎN PREȘCOLARITATE

SOCIALIZATION AND PSYCHOLOGICAL SECURITY IN PRESCHOOL

PĂTRĂUȚANU Magdalena
*Grădinița cu Program Prelungit Nr 18 Iași,
profesor învățământ preșcolar (România)*
Email: pasaroiuimagdalena@gmail.com

PĂTRĂUȚANU Magdalena
*Kindergarten with Extended Program nr. 18 Iași,
preschool teacher (Romania)*
Email: pasaroiuimagdalena@gmail.com

CZU 316.614-053.2:373.2

Rezumat

Preșcolariitatea reprezintă prima etapă în formarea educațională și aceasta implică schimbări numeroase pe care le întâmpină copilașii de vârstă preșcolară, schimbări atât la nivelul mediului de desfășurare a activităților de zi cu zi, cât și la nivelul social - reprezentat de oamenii cu care interacționează. Toate aceste schimbări au impact deosebit asupra aspectului emoțional și psihologic al copiilor încadrați în nivelul preprimar de învățământ.

Cuvinte-cheie: preșcolari, securitate, psihologic, socializare, adaptare

Abstract

Preschool is the first stage in educational training and it involves many changes that children of preschool age experience, changes both in the environment of daily activities and in the social level - represented by the people they interact with. All these changes have a special impact on the emotional and psychological aspect of children in pre-primary education.

Keywords: preschool, security, psychological, socialization, adaptation

Introducere

Preșcolariitatea reprezintă etapa de dezvoltare a copilului cu vârste între 3-6/7 ani și este caracterizată printr-o deosebită receptivitate la influențele mediului și prin ritmuri accelerate de dezvoltare psihică. Această etapă corespunde cu primul contact al individului în mediul educațional, complet diferit față de spațiul familial în care se dezvoltase până atunci. Grădinița reprezintă spațiul educațional destinat potențării și susținerii unei dezvoltări cognitive, afective, sociale optime a copilului.

1. Latura psihologică în preșcolariitate

Aspectul psihologic al copilului vizează procesul continuu de dezvoltare a laturei psihice prin influențele eredității și a socialului, ca mediu specific al omului. Dezvoltarea copilului poate fi observată prin cele trei domenii principale: dezvoltarea fizică, cognitivă și psiho-socială. Primul

și al doilea domeniu este centrat pe dezvoltarea corporală și abilitățile motorii, respectiv pe procesele mintale care intervin în actul cunoașterii sau adaptării la mediul înconjurător, pe când ultimul domeniu este centrat asupra personalității și dezvoltării sociale. Dezvoltarea emoțională derivă în mod inevitabil, exprimând impactul familiei și a societății asupra individului.

Securitatea psihologică la această vârstă face referire la susținerea morală și încurajarea comportamentelor și stărilor afective deziderabile. Perioada aceasta implică stări emoționale confuze, însă interacțiunea cu un adult care îi transmite securitate și încredere, îl va ajuta să își controleze treptat emoțiile și ieșirile comportamentale.

2. Socializarea și impactul acesteia asupra copilului

Socializarea este conceptul care desemnează procesul de producere a eului social, a identității sociale a unui individ. Aceasta reprezintă procesul prin care o ființă asocială care nu stăpânește principiul structurii sociale date și nu se comportă în mod sistematic așa cum majoritatea membrilor colectivității, devine o ființă socială. Adaptarea socială și psihologică include asimilarea normelor, valorilor, regulilor societății în general, și a cercul social interior: familie și grădiniță. Achiziționarea de norme și sancțiuni sociale apare în timpul interacțiunii preșcolarilor cu mediul social al grădiniței și prin activitatea viguroasă corespunzătoare acesteia.

Teoria dezvoltării psihosociale a lui E. Erickson propune abordarea stadială a formării personalității pe latura socializării. Printre cele opt stadii propuse pentru fiecare etapă de vârstă, problematica vârstei preșcolarității impune dilema „inițiativă versus vinovăție”. La această vârstă copilul obține un anumit control asupra propriilor acțiuni și va începe să își planuiască diverse activități pozitive, constructive, realizate din proprie inițiativă. Problema potențială la această vârstă este vinovăția, copilul ar putea să simtă că impulsivitatea lui are consecințe dezagreabile. O rezolvare pozitivă determină un simț al inițiativei, pe când o rezolvare negativă determină simțul inabilității. Adultul responsabil de educația și îndrumarea preșcolarului trebuie să susțină întregul proces de dezvoltare în această direcție și să îl încurajeze ori de câte ori nu a atins obiectivul vizat, astfel încât să își poată menține simțul de inițiativă în activitățile organizate.

Modelului relațiilor sociale al lui Willard Hartup subliniază importanța vitală pe care o are relaționarea la această vârstă a preșcolarității. Acesta sugerează că fiecare copil trebuie să experimenteze două tipuri de relații: relații verticale, care presupune formarea atașamentului față de o persoană care posedă o putere socială și cunoștințe extinse, precum profesorul, și relații orizontale, bazate pe reciprocitate și egalitate între indivizi cu o putere socială relativ echivalentă, și anume colegii de joacă. Ambele tipuri de relație susțin dezvoltarea normală a

abilităților sociale a copilului, relația verticală transmitând protecție și securitate, iar cea orizontală potențând dezvoltarea abilităților de cooperare, competiție, intimitate.

Concluzii

Securitatea psihologică la această vârstă este asigurată prin prezența factorilor care nu numai că pun la dispoziție oportunități de dezvoltare psihologică, ci și prin sprijinul necondiționat și câștigarea încrederii copilului. Numai într-un mediu sigur și plăcut preșcolarul poate dispune de o dezvoltare unilaterală optimă.

Bibliografie

1. BOZA, Mihaela. *Psihologia dezvoltării și a vârstelor*, Modulul Pedagogia Învățământului Primar și Preșcolar, an I (IDD-sem 1), Ed. Universității “Al I. Cuza”, Iași, 2008, pp. 17-18.
2. GĂIȘTEANU, Mihaela. *Psihologia copilului*, 2003, pp. 3,4, 46-52. Disponibil: <https://docplayer.net/43283284-Psihologia-copilului-mihaela-gaisteanu.html>
3. MOMANU, Mariana, POPA, Nicoleta, SAMOILĂ, Magda. *Pedagogia socială*, în *Manual pentru Învățământul la Distanță*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, 2004 p. 29.
4. ZDANEVYCH, Larysa et al. *Creativity formation in the context of social and psychological adaptation of preschoolers*, International Journal of Cognitive Research in Science, Engineering and Education (IJCRSEE), (8), 2020, 79-91. Disponibil: <https://ijcrsee.com/index.php/ijcrsee/article/view/417/530>